

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA AGRICULTORILOR

1

Dialogul social – o problemă actuală pentru Regiunea Sud Est

Lipsa dialogului social duce la radicalism, menționa un cunoscut lider de sindicat, concept susținut și de Federația Agricultorilor Fermierul, care, ca organizație, activează cu preponderență în mediul rural. Dezvoltarea satului românesc, prin complexitatea lui, a presupus și existența unui segment de populație, salariată și nu numai, care s-a confruntat cu o serie de probleme, multă vreme familiare salariaților de la orașe. Viața a demonstrat că dialogul social este necesar și în mediul rural. Lipsa lui duce la aceleași grele fisuri între instituții, pe de o parte, și cetățeni, pe de alta, fenomen atât de bine cunoscut în capitalele de județ. Tot modelul și conceptul european, spre care ne străduim să aderăm, este bazat pe ideea de dialog social. Asta înseamnă

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA AGRICULTORILOR

transparență în luarea unor decizii, dar înseamnă și un dialog cu partenerii responsabili în construcția respectivă, indiferent de părțile implicate. În mediul rural s-a resimțit mult mai acut atitudinea unor lideri care odată puși în funcție au tăiat și spânzurat tot ce le-a fost adversar politic, neglijând tocmai ideea că o întreagă comunitate aștepta ceva nou de la ei. Un asemenea tip de concept este departe de conceptul european de dialog social, de noțiunea de democrație europeană. Îmbunătățirea condițiilor de viață în satul românesc poate fi o consecință a creării circumstanțelor favorabile dialogului, incluziunii sociale.

2

La celălalt pol, excluziunea socială afectează indivizi și comunități în moduri foarte diverse, care nu pornesc doar de la sărăcie – așa cum se consideră de obicei – ci și de la neintegrare socială cauzată de neparticiparea la relațiile sociale în care se implică majoritatea, de la lipsa unui loc de muncă, de la posibile disfuncționalități familiale, de la discriminare sau intoleranță ș.a.m.d. Excluziunea socială a unor persoane sau categorii are cauze numeroase și ia forme multiple, transmițându-se adeseori de la o generație la următoarea. Tocmai de aceea, combaterea fenomenului prin măsuri active de incluziune trebuie să aibă un caracter multidisciplinar și să se bazeze pe o abordare coordonată.

Prin activitatea desfășurată în cadrul proiectului „Împreună pentru dezvoltarea dialogului social în România” s-au constatat, după cum era și de așteptat, o serie de curențe în implementarea conceptului de dialog social. În primul rând, populația prea îmbătrânită de la sate a constituit una din probleme, aceasta fiind mult mai vulnerabilă și mai lipsită de

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ
NAȚIONALĂ MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

informație pe marginea acestui subiect. Fenomenul de conversie profesională și migrare a populației tinere de la sate spre activități mult mai bine remunerate din mediul urban a fost un alt motiv pentru care aplicarea conceptului de dialog social a fost aproape imposibilă. Nu mai vorbim de acele zone unde populația activă de la sate a migrat – cu amploarea similară unui exod – către alte state membre ale UE unde standardul de viață este mult mai ridicat.

3

Lipsa proprietăților sau amânarea punerii în posesie a celor îndreptățiți, lipsa unor măsuri concrete de subvenționare, de susținere a activităților agricole a determinat pe unii cetățeni ai satelor să considere dialogul social o utopie.

Foarte puține instituții și-au propus să aducă o corecție în ceea ce privește dialogul social. Fie din interese de grup sau de partid, unii animatori ai vieții politice și-au trasat doctrinele ocolind cu bună știință ideea de relaționare cu actorii sociali și factorii administrativi, urmărind mai degrabă să dețină controlul asupra lor. Tocmai din aceste motive s-a simțit nevoia de a transfera dialogul de la nivelul instituționalizat către partenerii sociali de la nivel local, mai ales în mediul rural unde, de multe ori, acest concept nici nu era sădit.

Ori tocmai o asemenea acțiune, de anvergură, reprezenta o provocare pe care forțele implicate în proiectul „Împreună pentru dezvoltarea dialogului social în România”, Federația Agricultorilor Fermierul și C.S.N. Meridian, și-au asumat-o. Acest proiect își propunea ceea ce de fapt ar fi fost în apanajul administrațiilor locale și

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ
NAȚIONALĂ MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

a altor organizații cu impact social, și anume, de sondare a tuturor problemelor existente în comunitățile rurale care să conducă la elaborarea unui set de amendamente la legislația aferentă dialogului social sau chiar proiecte legislative inovative, fenomen deja cu tradiție în comunitatea europeană. Acest proces este în concordanță cu întreaga filozofie europeană, state cu o industrie puternică punând în practică concomitent programe și proiecte de dezvoltare a mediului rural, iar România nu trebuie să facă excepție.

4

Cât privește experiența Federației Fermierul în implementarea proiectului, aceasta a fost rezultatul întâlnirilor avute cu diverși parteneri sociali din Franța și Spania, în mod deosebit, care au subliniat că forma tradițională de proprietate țărănească trebuie să coexiste cu organizarea și administrarea locală de model european, împreună cu programele de finanțare și investiții din fonduri sociale europene și/sau naționale. În termeni simpli s-ar spune o îmbinare a tradiționalului cu modernul. România a trăit multiple experiențe, unele dintre ele neplăcute, care și acum devin stavilă în punerea în practică a acestor concepte. În primul rând nu este rezolvată pe deplin problema proprietății. Perioada de comunism dar și lipsa de responsabilitate a guvernelor perindate la conducerea țării au dat o serie de conotații ideii de proprietate privată, unii înțelegând să dezavantajeze pe marea majoritate a populației din lumea satelor și să favorizeze clientela politică. Perioada de tranziție, menită tocmai să repare greșelile trecutului, a prelungit mai mult agonia în care se zbate

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ
NAȚIONALĂ MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

micul fermier. Deși reprezintă unitatea de dezvoltare organizațională a agriculturii tradiționale românești, în fapt, micul fermier se confruntă cu criza financiară, resimțind-o poate cel mai mult dintre toate categoriile sociale. Costurile mari de producție, competiția neloyală a importurilor de produse similare industrializate, lipsa accesului la piețe de desfacere, prețuri de vânzare impuse de procesatori și nereglementate de minister care nu acoperă cheltuielile, inconveniente legate de transport ș.a sunt numai câteva din piedicile care fac viața grea fermierilor. Asocierea fermierilor prezintă avantaje multiple. Un sistem modern de asociere este capabil să ofere soluții concrete problemelor cu care se confruntă agricultura României și a țăranului (micul fermier). Cooperarea este principala cale de organizare a exploatațiilor agricole moderne și performante (raport calitate – preț).

5

Dialogul social are menirea de a identifica măsurile ce pot fi luate pentru rentabilizarea activității agricole și îmbunătățirea condițiilor sociale și economice ale țăranilor fermieri. Tot astfel se pun premisele formelor asociative, cu multiple avantaje care au fost specificate în conferințele organizate în cadrul proiectului și în întâlnirile cu diverși fermieri. Acestea au fost enumerate:

- reducerea costurilor de producție;
- exploatarea unor suprafețe mai mari de teren care permit aplicarea tehnologiilor moderne, competitive, de producție;
- posibilitatea planificării și modificării producției,

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA AGRICULTORILOR

conform cererii cantitative și calitative de pe piață;

- accesarea fondurilor europene și contractarea creditelor bancare (forma asociativă este condiție fundamentală pentru a accesa fonduri europene sau obținerea unor credite bancare);
- facilitarea comunicării fermierilor cu instituțiile guvernamentale, formele asociative fiind agreate în elaborarea unor acte normative;
- creșterea capacității de negociere în vederea obținerii unor prețuri mai bune, atât la input-uri cât și la valorificarea produselor pe piață.
- procurarea pentru membri grupului de material săditor, pesticide, utilaje etc.;
- depozitarea, sortarea, ambalarea și comercializarea produselor pentru membri grupului de producători;
- negocierea unor prețuri avantajoase pentru produsele membrilor cu fabricile procesatoare;
- protejarea produselor împotriva importurilor;
- susținerea politicilor de preț pe lângă Ministerul Agriculturii;
- sprijinirea grupului de producători prin alocații

6

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ
NAȚIONALĂ MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

acordate de guvern;

- acces la fondurile structurale pentru investiții în stațiile de ambalare, sortare și comercializare;
- planificarea producției și ajustarea ei funcție de cerințele pieței;
- reducerea costurilor de aprovizionare cu materii prime și materiale.

7

Din păcate, toate aceste principii nu au fost recepționate și înțelese la justa lor valoare. De multe ori, în cadrul conferințelor desfășurate reprezentanți ai administrației publice locale și-au arătat reticența față de ideile expuse și de sprijinul acordat fermierilor, cetățenilor localităților vizitate care doreau să se informeze și chiar să acceseze fonduri europene. De multe ori au fost întâmpinate greutăți, discuții repetate, cu anumiți factori decizionali care nu doreau să înțeleagă că trebuiau îndepliniți anumiți indicatori ai proiectului. Chiar membri ai administrației publice locale interpretau acțiunile din cadrul proiectului ca fiind unele solitare, propagandistice, cu scop de a umbri activitatea aleșilor locali. Scopul era doar unul singur: conștientizarea factorilor decizionali locali de a realiza un dialog real între administrație și ceilalți actori sociali (sindicate, patronate), dar mai ales să existe un dialog care să vizeze strict doar problemele și soluțiile comunității, fără a implica interesele de grup sau de partid.

În cadrul Pactului Teritorial pentru ocuparea forței de muncă și

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA AGRICULTORILOR

incluziune socială în Regiunea Sud Est a fost semnată încă din anul 2006 Carta privind efectele șomajului și excluziunii sociale în Regiunea Sud Est și în special cele ale șomajului pe termen lung și ale concentrării acestuia în zone specifice în cadrul anumitor comunități, semnării acestui angajament-parteneriat, asumat și de CSN Meridian, consilii județene, prefecturi, AJOFM-uri, primării și instituții deconcentrate s-au obligat ca problemele comunităților să fie abordate într-un mod eficient și să coopereze pentru promovarea dezvoltării economice, egalității și progresului social, pentru crearea și susținerea ocupării forței de muncă. A fost asumat angajamentul individual privind promovarea inițiativelor pentru abordarea șomajului și excluziunii sociale, încurajarea progresului și dezvoltării economice. Deși a trecut multă vreme de la semnarea acestui document, nu avem cunoștință să mai fi avut măcar o întâlnire, măcar de imagine, acest fapt ducând la creșterea numărului de asistați social 416 (Babadag – Tulcea 20 la sută din populația localității, Homocea – Vrancea 18 la sută, Tulucești – Galați 17 la sută, Rasova – Constanța 21 la sută, Tăcău – Brăila 18 la sută, Lopătari – Buzău 19 la sută), acestea fiind doar câte-un exemplu din fiecare județ. Situația este în realitate mult mai gravă, interesul semnatarilor acestui pact fiind nul.

Participarea în cadrul comisiilor de dialog social din cadrul prefecturilor este o oportunitate pentru discutarea îmbunătățirii aduse actelor normative și legislative, care prin aplicarea lor pot duce la dezvoltarea comunităților vulnerabile din punct de vedere economic și social. Acestea pot conduce la generarea de venituri pentru fermieri,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ
NAȚIONALĂ MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

gospodării individuale, asociații, crearea de locuri de muncă în mediul rural și pot contribui la creșterea bugetului local.

În cadrul proiectului, subactivitatea 7.5 care presupune organizarea de mese rotunde/dezbateri legislație și propuneri legislative este o măsură concretă pentru îmbunătățirea vieții comunității prin actele normative și legile concrete propuse, a căror elaborare se face pe probleme reale și nu pe utopiile aleșilor care dacă vin cu vreo propunere legislativă, o uită și pe aceea printr-un sertar ministerial. Acest lucru are impact și asupra administrației locale care nu are cadrul legal de a lua măsuri economice și sociale, menite de dezmoțescă piața locurilor de muncă, aflată într-un blocaj total, și luarea măsurilor de integrare a claselor defavorizate sau cu venituri foarte mici.

În perioada următoare toate eforturile trebuie concentrate pe politici de integrare pe o piață a muncii sustenabilă și de calitate a tuturor persoanelor vulnerabile și care pot lucra; • asigurarea unui venit suficient pentru o viață decentă; • asigurarea accesului la servicii sociale de calitate.

Organizarea acestor evenimente în cadrul comisiilor de dialog social la nivelul instituției prefectului din fiecare județ component al regiunii de dezvoltare Sud-Est a dus la conștientizarea și deschiderea instituțiilor componente, determinându-le la participarea efectivă pentru atingerea indicatorilor proiectului.

Expunerea proiectului în cadrul comisiilor de dialog social din cadrul instituției prefectului a dus la promovarea și diseminarea de bune

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA AGRICULTORILOR

practici românești și europene, în vederea consolidării dialogului social și incluziunii pe piața muncii a grupurilor vulnerabile precum și transformării muncii nedeclarate în ocupare formală (vezi Legea 52/2011 privind exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zilieri), ce constituie obiectiv major în cadrul proiectului.

Parteneriatele încheiate cu administrațiile locale, sub activitatea 7.3, au condus la crearea unui mediu prielnic de colaborare, implicând și ceilalți actori locali (asociații, imm-uri, organizații sindicale), astfel că deciziile administrației locale, dar mai ales proiectele de hotărâri ale consiliilor locale fiind dezbătute într-un cadru mai larg, ținându-se cont și de opiniile celorlalți parteneri sociali. În acest mod, dialogul social este acceptat de administrația publică locală. Aceste acțiuni au determinat accentuarea activității acestora în teritoriu, în ceea ce privește dialogul social și în special în mediul rural, determinând și aprofundarea cunoștințelor legislative și dezvoltarea abilităților de comunicare, îmbunătățirea capacității de sprijinire a inițiativelor de dezvoltare a responsabilității civice, prin participarea la dezbateri publice și facilitarea accesului la informații publice. Dezvoltarea capacității interne a partenerilor sociali de a promova dezvoltarea resurselor umane, cu accent pe capacitatea de organizare și administrare a organizațiilor sătești și comunale, cu precădere ale celor din domeniul producției agricole, dar și în alte domenii cum ar fi cele culturale, sportive (obiective cu maximă pondere în cadrul proiectului) - vezi Legea 215, Legea 544/2001, Legea 52/2003, Legea 566/2004, Legea 36/1991, Legea 72/2002, Legile 18/1991 și 247/2005, alte prevederi în scop agricol.

10

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

Alte două obiective din cadrul proiectului au fost atinse prin promovarea de noi metode și modele care să conducă la schimbarea organizării și atitudinilor actuale, tradiționale și reintegrarea pe piața muncii a populației inactive, a șomerilor, în special a șomerilor tineri și de lungă durată, a șomerilor neînregistrați, cu accent pe cei din mediul rural, precum și a grupurilor vulnerabile, cât și întreprinderea de acțiuni comune pentru dezvoltarea dialogului social, reprezentarea egală a tuturor categoriilor de lucrători, îmbunătățirea ratei de participare pe piața muncii a populației feminine, precum și îmbunătățirea calității și productivității muncii, pe fondul crizei economice actuale.

11

Multe din localitățile rurale aveau, cu mulți ani în urmă, o activitate meșteșugărească intensă, aceasta implicând existența unui număr considerabil de salariați, chiar și în așezările mai slab populate existând un minim de 400 de angajați, pe diferite ramuri de activitate. Din păcate, economia de piață, aplicată pe principii proprii, a dus la desființarea acestor activități și implicit la dispariția unor meșteșuguri devenite tradiție. Astăzi singurii salariați mai sunt cei din administrația locală, poliția și învățământul.

Un paradox care încă mai dăinuie în localități este că deși unitățile de învățământ au clase și eliberează certificate pentru diverse activități, unele cu specific local, nu se asigură locuri de muncă.

Într-un număr tot mai mare, fermierii aflați în evidențele instituțiilor de stat caută tot mai mult soluții de dezvoltare, aplicând pe diverse

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ
NAȚIONALĂ MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

măsurile de accesare a fondurilor europene. Cu toate că și aici s-a făcut un progres, mulți înțelegând că prin asociere pot aplica pentru unele măsuri agricole, și aici s-au produs unele derapaje în sensul că nu toți fermierii au fost avantajați. Așa s-a ajuns ca agricultura să fie gestionată de așa-numiții marii fermieri, nu alții decât unii proprietari care, beneficiind de unele favoruri ale administrației locale sau politic, au pus luat în arendă terenurile marii majorități a populației îmbătrânite sau persoanelor inactive, lucrându-l după principii de ei știute și care nu respectau contractele de arendă. S-a creat în acest mod și un monopol, produsele obținute de acești mari fermieri fiind destinate pieței.

12

O situație cu fermierii înregistrați la APIA, pe zona de dezvoltare S-E se prezintă astfel:

- în Vrancea 28.232 fermieri
- în Buzău 28.500
- în Galați 24.500
- în Constanța 9.000
- în Tulcea 8.700
- în Brăila 15.500

O analiză a populației acestor județe aduce rezultate deloc încurajatoare. În ultima perioadă, populația ocupată reprezenta 36,1% din total, cea mai mare parte în servicii (44,5%) și agricultură (32%), urmate de industrie (23,5%). Se remarcă ponderea ridicată a populației ocupate în sectorul serviciilor în județele Constanța și Galați, datorită

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ
NAȚIONALĂ MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

stațiunilor turistice din lungul litoralului și prezenței porturilor Constanța și Mangalia, și respectiv Galați. Spre deosebire de acestea, în județul Vrancea, aproximativ 49% din populația ocupată lucrează în agricultură, iar 62% din populația județului locuiește în mediul rural.

Șomajul, cu o valoare de 6,4% depășea media țării (5,9%). Disponibilizările din industria metalurgică (MITTAL GROUP) au determinat ca județul Galați să dețină cea mai ridicată rată a șomajului (8,3%), urmat de Buzău (7,4%) și Brăila (6,8%). Lipsa locurilor de muncă adecvate, salarizarea neatractivă, dar și calificarea necorespunzătoare determină plecări masive a activilor spre arealele de creștere economică din țară sau străinătate. Migrația cea mai accentuată se înregistrează în județul Vrancea, în special din cauza structurii economice neconsolidate, unde populația tânără a părăsit masiv localitățile pentru a lucra în străinătate.

Specificul Regiunii Sud - Est îl reprezintă rupturile dintre nodurile de concentrare a activităților industriale și terțiare (Brăila - Galați; Constanța - Năvodari), centrele industriale complexe izolate (Buzău, Focșani), areale cu specific turistic (litoralul și Delta Dunării) și întinsele zone cu suprafețe de culturi agricole și viticole. Regiunii îi este caracteristică discontinuitatea în teritoriu a activităților industriale și îmbinarea cu activități terțiare (comerț, servicii, turism) și agricole. Această situație este generată de specializarea intraregională. Astfel, Galați și Constanța sunt caracterizate de o rată mai mare a populației ocupate în industrie, Buzău și Brăila cu procente mai mari de populație ocupate în agricultură, Constanța, Galați și Tulcea în construcție și

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ
NAȚIONALĂ MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

servicii.

Deși zona Brăila – Galați, Constanța – Năvodari a fost marcată de un puternic fenomen de disponibilizări, ultimii ani prezintă un oarecare reviriment al activităților industriale, respectiv un proces de stabilizare a întreprinderilor nou create pe platformele marilor complexe industriale restructurate. Astfel, pot fi menționate atât întreprinderile (textile) care funcționează la Brăila cât și Combinatul de la Galați precum și rafinăria de la Midia Năvodari. Un alt exemplu de revigorare a industriei îl reprezintă Buzău, unde au apărut numeroase întreprinderi noi, ca de exemplu cele de prelucrare superioară a lemnului și sticlei, etc. Spre deosebire de acest proces de oarecare stabilizare economică a marilor centre urbane, orașele mici nu reușesc să-și găsească echilibrul, pierzând în continuare locuri de muncă (Babadag, Negru Vodă, Hârșova, Făurei, Tulcea, Măcin, etc.). Aici nu există investiții străine și din cauza unei infrastructuri deficitare (drumuri, alimentări cu apă, canalizări, etc).

Principalele problemele ale rețelei de drumuri sunt: calitatea slabă a drumurilor, sistemul deficitar de iluminare și marcare stradală, iar situația drumurilor în mediul rural este critică, majoritatea localităților rurale neavând drumuri pietruite sau asfaltate. Inundațiile din ultima perioadă au arătat nu numai insuficiența rețelei rutiere dar și lipsa unei strategii privind măsuri de protecție activă a acestora.

Arealele de maximă sărăcie cuprind nordul județului Galați, estul și sudul Brăilei, nordul Dobrogei, Delta Dunării, precum și estul județului Vrancea.

Au fost identificate zone problemă. O scurtă radiografie aduce

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

următoarele informații:

– Zona industrială a Subcarpaților de Curbură, care include și orașele Buzău, Râmnicu Sărat, Focșani, Mărășești, Adjud, Odobești și Tecuci, caracterizată de următoarele probleme: dezechilibre sociale masive, calificări insuficiente și mono-direcționate ale forței de muncă. Mediul natural este puternic afectat de către defrișările necontrolate realizate în ultimul deceniu, care au fost dublate de lipsa lucrărilor pentru limitarea alunecărilor de teren.

– Zona industrială și de servicii a Dunării de Jos, cuprinzând orașele Brăila, Galați, Tulcea, Măcin și Isaccea, se confruntă cu probleme legate de: șomaj ridicat, diminuarea rolului jucat de porturile din zonă, ca porți maritime ale țărilor din centrul Europei lipsite de ieșire la mare, în urma realizării canalului Dunăre - Marea Neagră; pierderea flotei de pescuit oceanic. Celor două zone de restructurare industrială, li se adaugă alte zone cu probleme grave de dezvoltare. Este vorba de zona minieră Altân-Tepe și Hârșova (Tulcea), orașele Nehoiu (Buzău), Mărășești (Vrancea).

– Zona rurală în totalitate este caracterizată de grave probleme de dezvoltare cauzate atât de procesul de migrare a populației tinere în marile orașe sau în străinătate, cât și de lipsa infrastructurii de bază.

Cu toate acestea, Regiunea Sud-Est dispune de o serie de resurse naturale, care valorificate corespunzător, pot juca un rol important în dezvoltarea economico-socială. Dintre acestea, cele mai importante sunt zăcămintele de țiței și gaze naturale (Subcarpații Buzăului, vestul județului Brăila și sudul județului Galați), carierele de granit (Munții

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA AGRICULTORILOR

Măcinului), sarea, etc. Alt avantaj pe care regiunea îl poate valorifica, este reprezentat de prezența portului Constanța, secondat de porturile dunărene Galați, Brăila și Tulcea. Legăturile acestora cu marile porturi ale lumii, pot fi folosite, atât pentru a asigura materia primă necesară dezvoltării economiei regiunii, cât și pentru a exporta bunuri produse atât în regiune, cât și în restul țării. Cel mai important potențial pentru dezvoltarea regiunii este reprezentat însă de turism.

Industria este concentrată în marile orașe, fiind foarte puțin prezentă în zonele rurale. Industria de procesare deține primul loc în termeni de venituri și rată de ocupare a populației în această ramură.

Agricultura este de asemenea, un sector foarte important pentru economia regională: circa 40% din populația ocupată lucrează în acest sector, care contribuie cu 16% la PIB regional. Terenurile cultivate dețin 65% din suprafața regiunii și prezintă potențial de dezvoltare în viitor. Deși există acest potențial agricol, capacitate de procesare a produselor agricole este limitată (scăzută) din cauza tehnologiilor depășite. Gradul ridicat de fragmentare a terenului cultivat reprezintă un alt obstacol pentru dezvoltarea agricolă. Potențialul economic scăzut al fermelor mici și managementul ineficient al acestora au determinat, de asemenea, subdezvoltarea sectorului de procesare a produselor agricole. Regiunea a ocupat locuri fruntașe la nivel național, în ceea ce privește producția produselor specifice, și anume struguri și floarea-soarelui, și la producția de grâu, cereale și fasole. În ceea ce privește sectorul de creștere a animalelor și cel zootehnic, regiunea s-a situat pe primul loc la producția de carne de oaie și capră, și de asemenea, de lână.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

Această prezentare are menirea de a sublinia potențialul regiunii, însă acesta nu este valorificat la maximum. Un motiv al înfrânării dezvoltării este acela că nu sunt cunoscute sau nivelul este nesatisfăcător, de către cei care sunt în serviciul public și au obligația de a le cunoaște, acele informații care privesc absorbția fondurilor UE, iar responsabilii agricoli din administrațiile locale nu sunt în temă cu toate prevederile. Un alt aspect este și limita de vârstă (60 de ani). După cum o spun și statisticile și ca urmare a plecării tinerilor, media de vârstă la sate este destul de mare, fapt care descurajează și descalifică pe toți aceia care doresc să aplice una din măsurile de accesare a fondurilor.

17

Tot aici se poate discuta de lipsa studiilor sau a cursurilor pentru cei care trebuie să îndeplinească aceste condiții în vederea accesării fondurilor. Instituțiile deconcentrate, camerele agricole percep sume pentru consiliere în vederea întocmirii unui dosar iar aceste taxe nu pot fi suportate de fermieri.

Tergiversarea Legii camerelor Agricole este și acesta un motiv pentru care funcționarii care au fost disponibilizați și s-au îndreptat către sectorul agricol nu pot accesa fonduri datorită reconversiei profesionale.

Unele din formele asociative în proporție foarte mare funcționau doar pentru a beneficia de subvenții pe suprafață APIA, iar ideea, în sine, de asociere, și după 20 de ani de la revoluția împotriva comunismului încă mai aduce vie amintirea vechilor c.a.p-uri.

Îmbunătățirea calității vieții în mediul rural, diversificarea economiei rurale, promovarea cunoașterii și îmbunătățirea potențialului uman

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA AGRICULTORILOR

reprezintă obiectivele strategice ale axei 3.

Măsurile vizează comunitatea rurală, în general, prin dezvoltarea întreprinderilor din mediul rural, bazate pe resurse naturale, a turismului, renovarea satelor și promovarea inițiativelor privind mediul în vederea completării activităților din cadrul fermei și pentru furnizarea unor oportunități alternative de angajare a populației din mediul rural. Aceste măsuri au fost alese în concordanță cu punctele slabe ale mediului rural (precum venituri scăzute, dependența excesivă de agricultura de subzistență, abilitățile de antreprenariat reduse, infrastructura neadecvată), dar și a punctelor tari (resurse cu valoare naturală ridicată, patrimoniu cultural bogat etc.). Astfel, prin această abordare, zonele rurale ar trebui să atingă o calitate a vieții în mediul rural, la fel ca în mediul urban. În cadrul măsurii 322 “Renovarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, se va acorda prioritate proiectelor integrate care combină componentele de alimentare cu apă, canalizare și tratare a apelor uzate, precum și proiectelor desfășurate în cooperare cu operatorii regionali, care vor fi implicați în găsirea unor soluții tehnice adecvate la nivel local, care să concorde cu sistemele de la nivel regional. Din păcate, aceste măsuri care ar trebui să aducă numai avantaje economico-sociale, prezintă un interes prea mic pe motiv că nu există cofinanțare, iar mediul economic privat nu investește în proiecte de acest gen.

18

O altă problemă cu care se confruntă adesea fermierii este cea a

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ
NAȚIONALĂ MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

desfacerii produselor, a prezentării și vânzării lor. Piața produselor agricole românești este haotică, dezorganizată, la dispoziția comercianților de ocazie, a depozitarilor monopoliști, care speculează presiunile scadențelor, lipsa condițiilor de stocare a producției și, implicit, a posibilităților de negociere. Aceasta este convingerea fermierilor agricoli din România. Totodată, lipsa unei legislații privind piața produselor agricole, a cutumei privind utilizarea contractelor ferme care prevăd prețul, modalități și termene de plată prejudiciază agricultorii de venituri predictibile, implicit de programe de dezvoltare și încurajează tranzacțiile ilicite. Agricultorii au nevoie de posibilități de depozitare a producției în vederea negocierii termenilor de comercializare, de instituționalizarea unui organism de reglementare a relației între cerere și ofertă, care să aducă în fața lor multiple posibilități de valorificare a producției, precum și cererile de viitor ale pieței, pentru structurarea activității lor. Lipsa posibilității de predictibilitate a veniturilor agricultorilor implică o activitate haotică, o structură aleatorie de culturi sau decizii nesigure privind diversificarea activității cu profil agricol și încurajează piața neagră. Mafia piețelor este prezentă, chiar și sub ochii instituțiilor abilitate să stopeze acest fenomen. ITM, Administrațiile Piețelor, Fiscul organizează doar 2 – 3 controale tematice pe an, controale făcute evaziv numai pentru că... trebuie făcute, iar acest fapt a fost semnalat de foarte multe ori de către reprezentanții F. A. Fermierul în comisiile de dialog social organizate la nivel de prefectură.

19

Piața Agroalimentară „Balada” din Constanța. Chiar dacă

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA AGRICULTORILOR

producțiile la hectar au depășit toate recordurile ultimilor 30 de ani la majoritatea culturilor, indiferent că a fost vorba de rapiță, orz, orzoaică sau grâu, se pare că agricultorii nu se pot bucura prea mult de munca lor. Dacă în anii secetoși au privit neputincioși cum pâinea venea pe linie neconcurențială direct din Ungaria, acum lipsa spațiilor de stocare pentru cereale - care ar fi trebuit să fie asigurate de către stat - face ca cei mai mulți producători agricoli din județ să ajungă încă o dată la mâna mafiei intermediarilor agricoli. Pentru că poate exista și o păcăleală a abundenței, iar speculanții știu să profite de deficiențele sistemului agricol, producătorii de grâu fiind nevoiți să-și vândă recolta la prețuri derizorii, pentru a-și acoperi cheltuielile. Nu există o piață organizată în care să existe o bursă a cerealelor, unde fermierii să își vândă produsele la cel mai bun preț. Dacă producătorii agricoli ar avea spații de depozitare, situația cu siguranță ar fi fost mult mai bună.

20

Piața Agroalimentară Vest din Tulcea. Și aici același fenomen a fost înregistrat. Lipsa spațiilor de depozitare determină pe mulți din fermieri să-și dea marfa pe preșuri foarte mici, „expandate” apoi de bișnițari de 4 – 5 ori.

În Brăila există aceeași mafie a cerealelor, care prin acțiunile sale determină prețul pâinii. Controalele s-au îndreptat către prima verigă a lanțului tehnologic de pe filiera cerealelor, și anume producătorii, urmând a fi mutată ascendent pe filieră până la produsul finit, pâinea și produsele de panificație. Pentru că, după cum recunosc oficialii, pe piața pâinii sunt cele mai mari probleme, din cauza practicilor evazioniste existând estimări care indică faptul că 75% din producție este obținută la negru.

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA AGRICULTORILOR

Mai mult, piața pâinii (ca de altfel și cea a grâului) este o piață foarte greu de controlat și asta deoarece în acest domeniu, pe lângă marii procesatori, există foarte mulți întreprinzători mici care nu au nicio treabă cu fiscalitatea ori cu normele legale pe care trebuie să le respecte un agent economic. Fermierii, ca și brutarii de altfel, recunosc existența acestui fenomen, dar spun că au avertizat de nenumărate ori autoritățile centrale cu privire la extinderea acestuia fără niciun rezultat. Interesul lor în a reclama astfel de aspecte derivă din faptul că sunt afectați întrucât practicile evazioniste distorsionează mecanismele de piață, prin care marfa lor este cotată cu un anumit preț în funcție de cerere și ofertă. Astfel se ajunge la un preț foarte mic al grâului, neacoperitor în comparație cu cheltuielile de înființare a culturii, dar și al pâinii, caz în care pentru a rezista pe piață, producătorii corecți sunt nevoiți să apeleze la tot felul de tertipuri, cel mai des întâlnit fiind păstrarea aceluiași preț și diminuarea gramajului.

La Galați funcționează mafia care stabilește prețul uleiului. Aici fermierii și producătorii întâlniți pe piețele gălățene reclamau acest fenomen. „Trebuie să se ia măsuri împotriva acestui adevărat flagel, mai ales a samsarilor care vin cu geanta plină cu bani să ia recolta din capătul lanului... Aici statul pierde foarte mult; se ocolesc impozitele.“

Piața Crâng din Buzău. Legumicultorii se plâng că sunt nevoiți să dea marfa intermediarilor la jumătate din prețul de pe tarabe. Dacă au norocul rar de a prinde un loc la tarabă, adevărații producători spun că sunt amenințați să nu vândă cu preț mai mic decât al samsarilor. Cam pe fiecare tarabă din piețele buzoiene, alături de etichetele cu prețurile

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ
NAȚIONALĂ MERIDIAN

FEDERAȚIA
AGRICULTORILOR

legumelor și fructe este și una pe care scrie „producător”. Însă, în realitate, sunt extrem de puțini dintre cei care comercializează acele produse care să fi plantat, udat, săpat și apoi adunat legumele pe care le vând. Cei care fac o afacere din agricultură fără a munci nici măcar o zi pământul s-au învățat și au făcut rost de certificat de producător, iar acum nu fac altceva decât ca, la orele dimineții, să aștepte la intrarea în piață sosirea producătorilor adevărați. Le cumpără toată marfa la prețuri foarte mici, iar apoi o vând la prețuri duble sau chiar triple. Legumicultorii spun că nu prea au de ales și sunt nevoiți să-și dea producția pe mâinile lor. Dacă au norocul să prindă vreo tarabă neocupată de samsari, imediat sunt amenințați să nu vândă sub prețul stabilit de ei.

22

Piața Agroalimentară din Focșani. Țăranii din Garoafa investesc în solarii în fiecare an. Efortul financiar este destul de mare, dar trebuie făcut dacă legumicultorii vor să își vândă marfa la angrosiști, și nu cu kilogramul, la piață. Cei care nu produc marfa în cantități industriale se lovesc de mafia pieței din Focșani. Ei sunt forțați să vândă marfa la același preț cu speculanții, ori să le vândă lor toată marfa la un preț foarte mic. Mai sunt și cazuri în care unii au renunțat să mai umble la oraș și se duc în târgul din comună, spun legumicultorii din Garoafa.

Probleme sunt încă multe de rezolvat. Ele au fost identificate dar e nevoie de aportul general și unanim al instituțiilor statului. Simpla trecere pe hârtie a lor nu rezolvă nimic. Trebuie o implicare mult mai susținută și impulsivă de noi prin proiectul aflat în desfășurare.

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ
MERIDIAN

FEDERAȚIA AGRICULTORILOR

Rezultate obținute, conform obiectivului proiectului, în regiunea de dezvoltare Sud Est:

- lideri instruiți pentru promovarea dialogului social, în anul doi;
- 30.000 de persoane informate despre importanța dialogului social și a modalităților de implicare, minim 5000 de persoane pe județ, prin emisiuni tv, presă scrisă și online, cu toate că nu au avut suport financiar din cadrul proiectului;
- 700 de persoane din 24 de localități rurale informate despre rolul dialogului social și avantajele apartenenței la o structură asociativă;
- 3 organizații ale societății civile informate;
- 20 de evenimente locale, seminarii, mese rotunde;
- 1 conferință regională;
- 1 conferință națională;
- avem în lucru 10 propuneri de îmbunătățire a legislației existente în domeniu.

23

Federația Agricultorilor FERMIERUL
Prin persoana desemnată în relația cu proiectul cu ID:64204
Vicepreședinte
Costel ICHIM _____

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

IMPREUNĂ
pentru dezvoltarea dialogului social
în România

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013